

28.10.2021

Językoznawstwo

Język polski - między tradycją a współczesnością: księga jubileuszowa z okazji stulecia Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego

Autor/Redaktor: Ewa Katarzyna Horyń, Ewa Barbara Młynarczyk, Piotr Żmigrodzki
Wydawnictwo:: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
ISBN: 978-83-8084-625-8

Tom zawiera kilkadziesiąt tekstów autorstwa językoznawców z różnych stron Polski, o tematyce bardzo zróżnicowanej, skupiającej się wokół problemów badawczych polszczyzny współczesnej i dawnej. Powstały one z myślą o uświetnieniu jubileuszu stulecia Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego.

Tom jest dostępny bezpłatnie online pod adresem: <https://rep.up.krakow.pl/xmlui/handle/11716/10824>.

Sam spis treści jest dostępny pod adresem: https://tmjp.pl/images/downloads/ksiega-jubileusz_3.pdf.

ISSN 2450-7865

ISBN 978-83-8084-625-8

e-ISBN 978-83-8084-580-0

DOI 10.24917/9788380846258

Recenzenci:

prof. dr hab. Ewa Kołodziejek

prof. dr hab. Anna Tyrpa

dr hab. Magdalena Hawrysz, prof. UZ

dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

dr hab. Krystyna Kowalik, prof. IJP PAN

dr hab. Maciej Rak, prof. UJ

Spis treści

Wstęp

.....
11

Troska o język polski

- Bogusław Dunaj, *Troska o język polski w czasach przełomu*
.....15
- Jadwiga Kowalikowa, Krystyna Choińska, *Miłośnictwo polszczyzny dzisiaj
z perspektywy komunikacyjnej, aksjologicznej i edukacyjnej* 30
- Magdalena Majdak, *Działalność Koła Miłośników Żywego Słowa przy Oddziale
Warszawskim Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego w latach 2016–2020*
.....44

Współczesna polszczyzna ogólna

- Mirosław Bańko, *Językowe przejawy dyskryminacji (?) pieszych w Polsce*
..... 53
- Renata Dźwigoł, *Frazeologizm (tam) gdzie diabeł mówi dobranoc w słowniku
i w tekstach. Formy zmodyfikowane* 68
- Izabela Gatkowska, *Powiązania syntagmatyczne w sieciach leksykalnych na
przykładzie leksemu matka* 86
- Jolanta Migdał, Agnieszka Piotrowska-Wojaczyk, *Jubileusz, rocznica a może
urodziny? – leksykograficzne dywagacje na kanwie stulecia Towarzystwa
Miłośników Języka Polskiego* 97
- Mirosława Mycawka, *Nazwy zjawisk niepożądanych z sufiksem -oza*
.....105
- Agnieszka Piel, *Żartobliwe archaizmy i anachronizmy w słownikach współczesnej
polszczyzny* 123
- Anna Piotrowicz, Małgorzata Witaszek-Samborska, *Wykluczenie i wykluczony we
współczesnej polszczyźnie* 138
- Magdalena Puda-Blokesz, *Mitologizmy frazeologiczne w najnowszych ujęciach
lingwistycznych*.....150
- Renata Przybylska, *Przyimki i polityka* 162

Odmiany polszczyzny

- Barbara Drozd, *Specjalizacja znaczenia wybranych terminów medycznych na
przykładzie czasopism branżowych* 173
- Anna Falana-Jafra, *Przyczynki do prototypowej kategoryzacji przestępstw
i wykroczeń. Wybrane aspekty analizy kognitywnej polskiego języka prawnego na
przykładzie Kodeksu karnego i Kodeksu wykroczeń* 184
- Renata Kucharzyk, *Gwarowy szkut 'chłopak' w polszczyźnie potocznej* 194
- Wojciech Kuska, *Leksyka gospodarska w pierwszych powieściach Wiesława
Myślińskiego* 207
- Agata Kwaśnicka-Janowicz, Patrycja Pałka, *Dyskurs handlowy Krakowa z końca XIX
i początku XX wieku jako źródło do badań regionalizmów krakowskich*
.....217
- Rafał Mazur, Barbara Żebrowska-Mazur, *O odmianie środowiskowej języka księży –
propozycja badawcza* 236

Polszczyzna gwarowa

- Justyna Kobus, *Przydatność Wielkopolskich Słowników Regionalnych do badania*

fleksji gwarowej rzeczownika 251
Anna Kostecka-Sadowa, *Słownictwo z pola tematycznego kuchnia i sprzęty kuchenne w gwarze polskiej w obwodzie lwowskim* 261
Ilona Kulak, *Ludowy obraz świata utrwalony w nazwach roślin motywowanych miejscem występowania (na materiale podhalańskim)* 271
Anna Piechnik, Siksa, drob, żlamdok, pędrok, wężowica – *znajomość i rozumienie gwarowych ekspresywizmów nazywających dzieci przez najmłodszych mieszkańców wybranych małopolskich wsi* 282
Katarzyna Sobolewska, *Język świadków historii. Relacja z Mazur* 292
Agnieszka Wełpa-Siudek, *Język świadków historii. Opowieści z Warmii* 306

Polszczyzna w mediach współczesnych

Bogusław Bogusz, *Metaforyzacja agresji słownej w języku komentarzy internetowych* 319
Małgorzata Garnek, *Język a tradycja narodowa. Stosunek Polaków do języka na podstawie wybranych komentarzy w dyskusji poprzedzającej Narodowe Czytanie 2018* 331
Agnieszka Jurczyńska-Kłosok, *Wyrażenia potoczne i wulgarne jako składniki polszczyzny tekstów zamieszczonych na wybranych blogach o tematyce podróżniczej (górskiej)* 346
Tatiana Kananowicz, *Dynamika wizerunku Jarosława Kaczyńskiego na łamach tygodnika „Newsweek Polska”* 357
Wioletta Kochmańska, *Mecz tenisowy w przekazie telewizyjnym – multimodalna emisja z perspektywy odbiorcy* 370
Danuta Lech-Kirstein, Anna Tabisz, *Emocjonalne techniki perswazyjne w blogach kulinarnych* 381
Sebastian Misiuk, *Maksymalne zbliżenie do słuchacza. Kategoria potoczności w radiowych serwisach informacyjnych* 397
Małgorzata Pachowicz,
Grzeczność i agresja językowa w komentarzach internautów 408

Polszczyzna historyczna

Joanna Duska, *Co z tym Niemaszem, czyli fraza nie masz w funkcji egzystencjalnej jako problem transkrypcji tekstów staropolskich* 423
Jan German, *Staropolskie kontynuacje gr. δῶκovoς. Studium przypadku z badań nad leksyką pochodzenia greckiego i łacińskiego w staropolszczyźnie* 439
Sylwia Katarzyna Gierczak, *Od szacowania do szacunku – rozwój znaczenia słowa szacunek w świetle danych leksykograficznych* 447
Joanna Gorzelana, *Sposoby realizacji gatunku wiadomości w „nowinach” zamieszczonych w „Monitorze” w 1768 roku* 458
Aleksandra Janowska, *Kilka uwag o pleonazmach i tautologiach z perspektywy historyka języka* ...468
Danuta Kowalska, *Między tradycją a nowoczesnością. O języku Psalterza Dawidowego Mikołaja Reja* 478
Tadeusz Lewaszewicz, *Życiorys językowy Adama Mickiewicza a problem monografi i jego języka* ...493

Magdalena Pietrzak, <i>Zaczątki sylwetki w prasie. Uwagi historyka języka</i>	505
Anna Majewska-Wójcik, <i>„Zwykle traktuję siebie albo zbyt pochlebnie, albo mieszam z błotem” – strategie autoprezentacyjne stosowane przez Czesława Miłosza w listach do Jarosława Iwaszkiewicza</i>	515
Ewa Rodek, <i>Sylwetka odbiorcy w przedmowach z okresu II poł. XVII i I poł. XVIII wieku w ujęciu chronologicznym</i>	527
Ewa Woźniak, <i>Dlaczego samochód? Z dziejów polskiego słownictwa motoryzacyjnego</i>	536
Aleksandra Wieczorek, <i>Integracja Elektronicznego słownika języka polskiego XVII i XVIII wieku i Elektronicznego Korpusu Tekstów Polskich z XVII i XVIII Wieku okiem użytkownika i redaktora</i>	547
Mirosława Sagan-Bielawa, <i>Polszczyzna i Żydzi w publicystyce „Myśli Narodowej” w latach 1921-1939</i>	561
Małgorzata Słowik, <i>Kategoria odbiorcy projektowanego (intencjonalnego) na przykładzie exposé premierów polskich w latach 1919–2020</i>	570
Dorota Suska, <i>Wykładowcy „paktu faktograficznego” w strukturze osiemnastowiecznych gazet rękopiśmiennych Teodora Ostrowskiego: incipity źródłowe</i>	585

Polszczyzna w nazwach własnych

Paweł Czernek, <i>Nazwy polskich zespołów rockowych o postaci grup nominalnych. Analiza składniowa i semantyczna</i>	597
Magdalena Gozdek, <i>Antroponimy w służbie perswazji – na przykładzie „Odporu...” (1579) Erazma Glicznera</i>	606
Lucyna Warda-Radys, <i>Port-3City, CyLet i PomorSolABil – chrematonimiczne derywaty o podstawach wielowyrzowych a tendencje rozwojowe współczesnego słowotwórstwa (na materiale propozycji nadesłanych na konkurs na nazwę pomorskiego biletu metropolitalnego)</i>	616
Karolina Wróbel-Kącka, <i>Tendencje imiennicze w powiecie bocheńskim (na przykładzie księgi metrykalnej parafi i Chronów z XIX wieku)</i>	628

Polszczyzna w kontaktach z innymi językami

Oksana Baranivska, <i>Rząd przyimków w języku polskim i ukraińskim: analiza porównawcza i błędy w użyciu</i>	643
Urszula Kolberová, <i>Obraz postawy człowieka wobec sacrum w tekstach piosenek (na przykładzie tekstów wykonywanych przez polskojęzyczne dzieci parafi i Boskiego Serca Pana w Czeskim Cieszynie)</i>	652
Elżbieta Mańczak-Wohlfeld, <i>Problemy związane z tworzeniem bazy zapożyczeń angielskich w języku polskim w ramach projektu GLAD (Global Anglicism Database)</i>	662
Jana Raclavská, Jiří Muryc, <i>Z badań nad polszczyzną studentów Uniwersytetu Ostrawskiego w Republice Czeskiej</i>	674
Danuta Roszko, Roman Roszko, <i>O zastosowaniu teoretycznych badań konfrontatywnych z językiem pośrednikiem w badaniach polonistycznych</i>	683

Rok publikacji: 2021

Linki:

- <https://rep.up.krakow.pl/xmlui/handle/11716/10824>

Słowa kluczowe: polszczyzna, księga jubileuszowa, językoznawstwo, język polski, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego